

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.
Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyazó küldemények intézendők: **A ref. lelkész lak.**
Bérmentellen levelek csak ismert kezekből fogadtának el.
A kéziratok nem adtak vissza.

Kiadó-hivatal.
Hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszólalások küldendők: **Nagyter 136. sz. a.**

Hirdetési díjak:
Minden 5 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr.
Terjedelme hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.
Minden egyes beiktatás után kincstár illeték 30 kr.

A nyilt-terben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszámlálásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Nemzetiség, hazafiság.

Csak igazán mondják azt, hogy egy baj nem szokott magában járni!

Ki ne látná be első tekintetre, országunk súlyos bajait, betegségeit? Folyvást nagyobb tömeg az, mint a hógörgeteg, mely a szikla tetején még csak egy maroknyi, de a lejtő oldalán már százados fákat esavar ki s ragad magához, vagy tördel össze gyöngye nádszállként!

Panaszkodunk szegénységről, elemi csapásokról; látjuk az erkölcsiség rohamos süllyedését, a corruptions; az önzést, mint borít be mindent ijesztő hullámkarikáival! S mindez nem elég, hogy annál veszélyesebb legyen a ziláltság életünkben: íme fölemeli vérsztjósló zászlaját a nemzetiségi kérdés!

Ez év elején a magyar nemzet egy része megtámadta a zsidóságot, ezeket tartván a szegényedés okozóin, mint a kárvallott ember, keresvén a tettest, akin kárát követelhesse; most meg a magyar korona alatt élő kisebb számu nemzetek néznek görbe szemmel a magyar nemzetre nem csak, hanem a gyűlölség minden fegyverét villogtatják a nevelés templomaiban: az iskolákban úgy mint a superintendenciákban; a magánéletben úgy mint a sajátokban!

Szomorú idöket élünk!

Legközelebb a tiszaí ág. ev. egyházkerület miskolczi gyűlése mutatja, mire nem képes vetemedni a nemzetiségi gyűlölködés! Az egyházkerület nagy többségének szilárd magatartása nem volt képes ellen-súlyozni s elnémítani a panslavinus dühös előharczosainak botránkozott és a törvény szigorú büntetését méltán kérdőimő kifakadásait! Nem hiányoztak fenyegetőzések, melyek nyilvánosan oda látszanak mutatni, hogy egy véletlen európai fordulat esetén egész erélyvel nyakára tudák vezetni e szegény, sokat szenvedett népnek ama hatalmaságot, melynek neve gyűlölet a közelmúltból minden igaz honfi szív előtt.

Mily bélyegzett név volt a forradalom óta majd napjainkig e szó: „Muszkávezető!“. Na hiszen, akada most elég, ha egy szomorú véletlen úgy hozná magával!...

Mai számunkban megkezdettük részletes leírását e gyűléseknek, szükségesnek láttuk nyilvánosságra hozni ez ügyet, hogy a haza polgárai okuljanak a szomorú tények felett. Szeretheti fölém mindenkit nemzetét, sőt szeresse is, de ne úgy, hogy másokat gyűlöljön e miatt. Nézzük egymásban a polgárt a testvért, kik egy időben együtt hívtunk a haza s ezáltal a magunk boldogítására! Ne vessünk sárkányfogakat, mert veszedelmes vitézek fognak kikelni azokból, olyanok kik önmagukat emészti fel. Legyen a nemzetiség mellékes kérdés! Legyen pedig mindennekfeletti az igaz, önfeláldozó hazafiság.

Megjegyzések

a „Szabolcsmegyei és hajdúkerületi közlöny” „Közös iskola” című közleményére.

(Vége.)

Egy volna mi a közös iskolázást ajánlaná, az az hogy a gyermekek testvéries egyetértésben neveltetésnek: de ez korunkban csak ábránd, ha a felekezeti gyűlölség magvait a lelkészek elakarnák hirtetni a gyenge gyermek keblekben, ezt épen úgy tehetik a közös iskolában, a vallási tanórákon, mint a felekezeti iskolában. De más részről elvitatlan, hogy úgy az állami, mint a községi iskolákban, az uralkodó vallás büze ereszhető, a midőn prot tanárok és növendékek küzserítve vannak, a katolikus ünnepek megtartására amennyiben ilyenkor a tanítás szünetel. Ha azt akarunk, hogy a közös iskolában, saját vallása be-nyomásáról ment maradjon tanítása közben, akkor minden közös iskolát meg kellene raknunk minden felekezeti „szpiti”-jeivel, mert ha külön nincsen is cath. vagy protestans földrajz, természettudomány stb. de azt minden tanító tudja, hogy nincs olyan tantárgy melyet egyik vagy másik szellemben ne lehetne előadni.

Azonban a közös iskolák létesítését a protestans papok, már csak az egyház kormányzat presbiterialis szervezeténél fogva sem akadályozhatják, mert ök „sic volo, sic jubeo”-val nem uralkodnak, hanem a gyűlékezett maga határoz minden lényegesebb egyházi ügyekben, minek következtében ismerék prot. lelkész, ki a közös iskolákért minden utó gondolat nélkül lelkesül, s még sem létesítheti azt mert gyűlékezete nem akarja, — míg más részről ismerék olyat, aki ellen-sége a közös iskolának, és mégis elkellett turnie annak létesülését, mert gyűlékezete úgy akarta.

Ne vádoljuk tehát a papokat a közösiskolák nem léttéért a protestansok között!

A protestans papság egy részének, szemben a közösiskola rendszerrel, állása következő: mi, elvben barátai vagyunk a közösiskolának, nélkülözhetetlennek tartjuk a nevelés érdekében, minden oly községben, hol több ceskely számú felekezetek léven, külön külön nem képesek iskolákat tartani, a midőn egyesült erővel czelszerűen berendezhették magukat: de feltétlenül elpusztítani nem akarjuk felekezeti iskoláinkat oly helyekre is, hol azoknak tentartására, elegendő anyagi erővel rendelkezünk; mert ösünk az önkormányzati jogot vérok árán szerették nekünk, s e szent örökséget a „jogfelfadás” sikamlós terén eltékozni nem akarjuk. Nem adtuk ezt fel a független magyar kormányának 1848—49-ben, nem adtuk fel az absolutusis rómkaróban, sőt a hatalom szoronyai elé tartottuk kebleinket, készek börtönre vagy gálárcra hurocoltatni magunkat, mintsem vallási és nemzeti létünk e drága kincsétől megválni; nem vagyunk hajlandók feladni jogukat ma sem, mert ha a garancia, mely néhány év múlva nem fog-e ismét egy Thun Leo úlni a cultus miniszter piros bársony székébe, — ki biztosít hogy nem fognak e megújult ismétlen a biztosság ama művei, midőn 1853—55-ben a tanfelügyelő széküldözvén az osztrák helyes eredeti veresérett, méltóztatott megparancsolni, hogy az iskolákban: megjelenése alkalmával e dallammal fogadtassék: „Gott erhalte, Gott beschütze u. unser Kaiser unser Land!” Hagyják meg uraim nekünk az önkormányzatot, az alkotmányosság e parányi védbástyáját, melybe az eligazolt, legyilkolt nemzeti szellem is oly sokszor talált már menedéket! Ne báncsanak uraim minket azért, mert nem akarunk megválni e drága birtokunktól. Ajaxnak hajótörése után nagy zűszöge volt azon sziklára, melybe félkezelű megkapaszkodhatott, hogy a másikkal megfenyegethesse a viharzó eget, és a vilámokat szőre isteneket s megszagadulhasson.

Még csak azon kellőleg meg nem mérlegett vádjára akarok cikkírónak néhány megjegyzést tenni, mi szerint a bünösök között legkevésben vannak a műveltek köréből, s ezt annak tulajdonján, mivel azok vallástalanok; s hogy az egyház munkás okos, erkölcsös sat. polgárokat nem nevelt soha. Nem hiszem, hogy minden művelt ember hajlandó lenne ezeket aláírni, legyen meggyőződve cikkíró hogy a valódi műveltség nem ellensége az egyháznak, abból hogy valaki egy, vagy más meggyőződésre jut a tudomány buvárlatai folytán, — még nem következik, hogy minden vallásos érzületet levetkezzék. De föltéve, hogy cikkírónak igaza van, s minden művelt ember vallástalan, akkor sem áll, hogy a bünösök legceskélyebb számban kerüljenek ki a műveltek közül. Ha kezünkbe vesszük az emberi bünek lajstromát, s ha minden bünt saját nevén nevezzük, s ha kiszámítjuk a műveltek számarányát a műveletlenek nagy tömege mellett: én azt hiszem az eredmény nem lesz a művelt osztályra néve kedvező. Mérlegljük csak egyetlen osztályra néve kedvező. Mérlegljük csak egyetlen mértékkel a bünöket, ha a művelten embert gyil-

kosnak nevezzük, mert megölte embertársát; ne nevezzük bünöket azt, ki egy nemzetet gyilkolt le, — ha tolvajnak, rablóknak nevezzük a tudatlant, ki éhe nyíthására mint a „Nyomorultak” Valléjanja egy kenyeret lopott, ne nevezzük hódolatónak, ki egy országot rabolt ki, s egy népet tetti koldussá, ki hivatalával visszaélve milliókat gyűjtött, ne nevezzük államgádnak, hanem adjuk meg mindeniknek saját megérdemelt bünt nevét: megfogjuk látni, hogy az arány nagyot fog változni, és a legnagyobb hódolatot, mint rablóknak fognak szerepelni!

A vallás nevelt nagy, dicső, de egyszersmind gazembereket is, higgye el cikkíró, hogy a közös iskola is ép úgy fog növelni nagy, dicső, de egyszersmind gazembereket is. A jellem kifejtési magát a felekezeti iskolában ép úgy mint a közfiban!

Dixi et salvavi animam meam! Isten velünk!

Gyöngyösy Sámuel.

KÖZÜGYEK.

A tiszaemléki ágost. hitv. evang. egyházkerület közgyűlése

(Miskolczon, 1874, július 30- és 31-ik napjain.)

Egyházkerületünk gyűléstartó helyei között, melyek mindenre rendszerint minden 14 évben egyszer kerül a sor, Miskolc, vagy látszik rendelkezni arra, hogy az ezen városban megtartott kerületi gyűléseink honi protestans egyházunk történetében korszakot alkotó fontosságukkal magasuljanak ki. Most 14 éve, 1860-ban az egyházunk életerét és palladumát, véren szerzett autonóm vallás-zabadságunkat fenyegetett elhírdet 1869-ik szepet. 1-én nyílt parancs visszavétele s az 1874-ik szabadságégharoz óta csak megnyírbált és beüzemrezt állapotban leleztett autonóm egyház életünknek minden jogába törött visszahelyeztetésünk feletti diadalorom, melyre a kévessél azelőtt autonomicus érzelmek s hivatali rendiethetlenség-ért börtönre vetett Zsedényi Edé és Mády Károlynak az egyházkerület kettős elnöki székebe történt beiktatása tette fel a koromát, most az országzsérte oly nagy mozgalmat keltett rózei fogymnasium igazében az országunk feszült érdekel reánk függesztett szemei előtt hozott s azon várakozásnak, melylyel a hazafiság szent nevében az egész nemzet volt irányunkban, teljesen megfelelő határozat tettek a miskolci egyházkerületi gyűlést történelmileg emlekettesess; ott a kivülről jövő támadás hősies visszaveréséért nyerik el Zsedényi Mády a diadal koszorút, itt a kerület saját kebelében támadt, annak tulajdon melengető keblén nagyantott belső ellen kelt kinyomozni s ártalmatlanná tenni s ezen néhét feladatnak eg anyai jellemlanságot és erlyt mint igazságosságot igénylő megfektésnél Czékus István superintendens megmutatta, hogy a legdrágább hetyezetek között is jó kézben van e kézében az egyház hajótának kormányása És a 14 évvel ezeltől hivatalába iktatott Zsedényi oldala mellett kit Isten kedvező jóváltóbból még mai napig a magunknak mondhatunk, méltó utóda kora sirba szállt Mádyának.

A július 29-én d. u. 5 órakor Holles Dániel ochtinailek hatásos magyur szónoklata mellett gyámintézi ofertoriummal megtartott gyámintézi isteni tisztelet után mely ofertoriumhoz Zsedényi Edé kerületi felügyelő mint mindig, egy ezuttal is 100 frtnyi adományával járult s mely ofertoriumnak fele előleges megállapodás szrint a borsodmezei kurityáni leányegyház javára esett; A városunk vallás-különbsége nélkül egybesereglett polgársága fejezte ki a templom udvarán a templomból kijövő Czékus István superintendens iránt hazafias elismerést és tiszteletet, melyet Porcs Dániel ref. tanár lelkés szavakban tolmácsolt, mely megfektetéseltetésre fő pásztor rövid szíves s az érdem kizárólagos igényelését magától szerényen elhárító szavakban kösört meg.

Ismét a városházhöz vonult a közönség hol a gyülesteremben a kerületi előtanácsközmény tartott meg, legelőször a rózei ügy került szónygra, melyre néve a nyomozó bizottságnak elmarasztaló határozati kivonata lett a másnapi közgyűlésen elfogadandóan jamaolva.

Július 31-én reggeli 8 órakor a helybeli lelkész Zelena Pál által a szászokról elmondott rövid előnyörögés után Zsedényi Edé egyházkerületi felügyelő nagy hatásos beszédét nyitotta meg a szoflitog megtelt templomban a gyűlést. Beszédében két fő momentumot öltött fel, u. m. a rózei ügyet s a középtanodákra vonatkozó hazellenjavaslatot. Az első néve konstatalta annak törvényes pásztláv irányát, azt oly kérdésként nyálvánította, melyben nemzetünk jövődjének szíve ver, mert azon műveltség, mely horgonyt hazánkban a magyarellens mozgalmak fenekére veti, mist nem akarhat, minthogy a magyar sirjára a követ

fektessse és így e kérdésben mindent kizáró határozattal sággal résen állani a gyűlés hazafias kötelessége. — A közpártokai miniszter törvényjavaslatot illetőleg pedig oda nyilatkozni szélő, hogy a protestans egyház a kormánynak az autonóm kormányzat és a hivatalos ellenőrzés korlátai között fennálló felügyeleti jogát tiszteletben tartja ugyan, de lehetőlegnek véli, hogy ez a protestans nép életén kívül álló gyűlésgyűlésnek legyen, mely a drágán fizetett tanárokat nagy száma után akarja megbírálani a tanítás eredményét, holott a protestans közpártokadnak tanrendszere maga a nép életéből kifolyó tanárszabadság oly tanárok körökébe kötötte mellett, kik az ismereteket saját selejékből át tudják vinni a tanuló fogalmába is. Azért szerint veszélyes illusioban élt az, ki az autonóm protestans egyházat autonóm nevelési ügyű néküli akarja képzélni s midőn a közpártokai miniszter ezen litnek látszik hirdetni a gyakorlati oktatás alapeszméit olyannira magához öleli, hogy meg is fogja. Azonban szélő nem nyí, hogy a törvényhozás a parlamentarizmusnak annyi szélvészelt megvitt hajóiról nem fogja lerántani az autonóm tanárszabadság jobogóját. Vegül tanügyünk iránti ezen kiváló előszeretettel anyagiak is nyomtatott adatandó, az eszerjesi tanítóképződe számára 1000 forint, a 8 eszerjeséssé mindenkéiben egy-egy kitűnő tanító jutalmazására egyenként 80, összesen 400, végül a szépsésmegyei új-leszani léányegyház számára 100, összesen tehát 1500 frtotkat ajánlott s a gyűlést megnyitottak nyílvánítá.

Ezen dörög üljenek fogadott felügyelői megnyító beszéd után a superintendens és olvása fel az egyházkerület kormányzásában a lefolyó év alatt felméri az vezetésbe hozzanakokat felöllel terjedelmes főpász, jelentésű, melyből elemítjük: a nyugdíjintézet alapítója 77750 frtra szaporodott; a kézműmári tempul építésre a német császár 300, a hannoveri király 100 frtot, adományozott, kézműmári 3 elagott gymn. tanár egyenként 220 frtjalv nyugdíjaztatott, eszerjeséssé 2–2 jeles tanító részesült a Zsedényi Ede ker. felügyelő jóváltóiból egyenként 50 frtyi östündjában: A kolera-járvány alatt, daczára hogy megtegették mindenütt kötelességüket, az egész kerületben egyetlen lelkes sem esett álodalzatul ezen járványnak, melyet a gyűlés szintén lelkes üljenek fogadott.

Ere mekinaknta a kerületünkbeli távozott egyházkerületi egyházközi Schranz János helyére Zelenka Pál miskolczi lelkes választatot volna meg, ki a henne helyezett bizalmat köszönettel el is fogadta, szönyegre került a nagyrozélt ügy.

(Folyt. köv.)

Nyirfalombok.

XXI.

(Fehéss elvárhatunkhoz. Magyar népnyomus. Azak, hogy mis valami. Talán tévontan járunk? A publicum oszlik. Meghall vagy meglakols? Az estély hangulata. Éor és ser. A Loros palack mint villanygép. Hatása a társaságra. Hol vagy most nyalka kuzer, ki olyan voltál mint a strucc?)

A nemzet, mely nagy fiat megüstelt, önmagát tisztelt meg... jertek barátim! ülök meg hazafui kegyetlennel névest-ünnepelőt a honalkotó hazafiatlannak, ki lángszellemének merész alkotásában csodákát tón egykoron s jelenben is látnoki főséggel megaslak ki a törpek, farsangi bohócok és vásári Dulcarnarok közül, kik a bizelges tömjéncsüfűstől elkábítva, magukat világbólcsésűl s a történelem fötényezőiül képzelik s nyomorult önhitességben sárral dobálják ama fvényes alakot, kiről, ha nem időnkben él, ha nem halljuk lelkes szózatát, talán azt hínnék, hogy nem is létezett e földön, hanem egyik ünnepelt fölistene a jámbor ös-idők tüneményes hitregének.

Halljátok mint harsog a zene... halljátok, mint visszhangozza a lombostor felettük a nép örök szegsü dalanekét, melynek elbávló, lángra gyújtó hangjaiból hősök és vértanuk szülemlettek a régi nagy napokban... halljátok a buzgó fohászt, melynél igazabb és melegebb nem szállott még a magasságra, a nemzet áldó fohászat legnagyobb, leghevíbb fiáért: a menynyi eső hull rája, anyyi áldás szálljon rája...

... Mi ez?... Talán valami elbávló erdőben járunk s a guóмок és légszellemeк üznek velünk tünder-

A „Szabolcs“ tárczája.

Egy család története.

(Folytatás)

II. Rész: A hivatalvendég.

Négy 16 markos erőteljes peji paripától vontatott hintó gördült be a kapun. A nyerges és gyeplos lov egy-egy katonai egyenruhába öltözött kocsis ül, a bakon két livres inas foglalt helyet, míg a hintóban egy szintén egyenruhás úr pöffeszdeddel azokkal a nagy öszes lecsüggő szakáll-bajuszkokkal, melyeket, ki egyszer látott, nem feledekt el a többé soha!

E látványra Tornaí és Kolozsvári uraimék jelentőségelt pillantást váltottak s a lelki fűjódalomnak egy komor boruja ütte meg arcokat, a né melyon so-hajtott s egy köncsepe gördült szép szeméibe, aztán oly hitrelenséggel, mint csak lehetett törtulte az el: a másik pillanattal már nyájas tekintettel erőszakkal arczára s az ajtó felé sietett a magas vendég elfogadására.

Az alatt a férfiak székeikben maradtak s eljött-ott hang szélte meg a tisztelőket:

„Ismét itt e gyűlölt alak, kinek láttára elszorult minden igaz honi szív! Ó népek Istene meddig kénnek még igazságoknak menykövei?”

A házi gazda épen felelni készült, midőn egy a közep természetű valamely magasabb alak lépett be a házba által feltárt ajtón; a tisztelőes és a házi ur felkeltek helyeikről s némán üldöztek az érkezőt.

A házi nő hirtelen helyet készített az asztalnál s főhelyre ülteté a magas vendéget; — miáltal a gyer-

játékot, vagy érkezéink lettek hozniunk hatleken... ah! nem a mi jó népünk dalenake zongint itt fölünkbe, ho nem idegen dallam, ismeretlen hangvilág kaczerkodik velünk... talán Meyerbeer valamelyik cavatinája Ördög Róbertből vagy a Hugenotákából, talán a „Schneider Fanny” fiuhemész symphonijája, talán épen a famos „delegatio-induló” — írta dr. Zachradnyik csaszilau compositur, áttárták Dr. Mameluk, Dr. Pecovics, dr. Muszkatí sth... tudná a zivatart, hordja el a zivatart!

De hát hol vagyunk tulajdonképen?... Gonszóztó „gyorslábú fiatalás!” nem vezetettek-e bennünket valami... hogy is mondjuk csak! — no valami angyalvárbak... no tudjátok hová? Ó hem, hiszen im tisztész bizo-fik, érdemes delnök jönnék velünk szemközti,... bizo-fikosan az elől az eszbánkzta „hoppssassa — nincssassa — hoppssassa — nincssassa” melodia elől mekinélnék a sétatöről, má hiába! igazi magyar ember gyomra nem örmest veszi be az ilyen exotikus eseldet, lévén különben is járványos idő, és a gyors halandó könnyen úgy járhatóvint (am a barát mondá) hogy este lefelekk épen, egészenesen, és reggel halva kel fel... azért is (Kapor András uramként) minden ember magára vigyázand, hogy ez árnyékvilágból valamiképen ki nem mulván...

Mit látunk? hiszen ezek kocsiira, szekérre, taligára ülnek s a város felé robnak! Megfoghatlan valami! Ember hó megállj, vagy most mintjárt dobra ütjük, hogy ki ajándékozta meg (családjaa létere!) az érdekes fiatal szineszót azzal az értékes karpercczel... Nos hát hová hová? Hiszen még alig van hat óra, az idő gyorsíró s az ünnepek csak ezután fog kezdedni... Hogyhogó? El is mult? Persze hogy nem mult! Ugy tudjuk legalább, hogy montedgö Albert Ferenc csillagásati naptára szerint ma van augusztus 24-ike tehát a Lajonsap vigiliájának ideje, és így az ünnepeknek még ezután kell megtörténnie... hanem hát úgy látjuk, hogy kigyelmeddel nincss mit beszélnék... pá! kedves lélek, pá! nagyreményü ifju... váljék belöled kuglibab a másvilágon!

De mit bosszankodunk! keressink inkább kissé melegebb véru hazafakot! Bizony bizony itt a hársfalk alatt is olyan bántó lágymelegség, olyan orvosszízi kedélyhangulat uralja a társaságot, mintha mindegyik férfi egy miniszteri tárcziát és mindegyik delnök egy kipróbált hüségü s titoktartó imádot vesztett volna el... Parbleu! talán hire sincs itt annak az áldott nekinek, mely lángra gyujtja a sziveket s beszédeské teszi az ajkakát, mely szölje a költészetnek és szerellemnek, a prózai tangelet s magasztos hatványozónak, — s helyette a német sógornak való folyadék, az embertorontó ser löm souverain hatalommá? Ah, itt közél felénk egy lelkes phlantrop, egy tevékeny munkása a közjónak, knzeiben néhány boros lagénával, erre erre nemes szívű pinczer! azokkal a békelőelőnyökhöz tartozó útegekkel... ide sem néz!... talán jobban megérti a Residenztadást nyelven... Sie! Kellner! Lám azonnal itt termett... bravo! fu! „veszendő az élet és előlünk mint egy palack bor elfogy”... bré! hej pinczer! Árvavermegyében természet és a löre, vagy a bádogos kötörnyó haratárában, abban a „sürü erdő sürü bokor” szőlőkertben, — vagy pedig valami villanytelep van ebben a fászkában el-rejtve?... No most már teljesen értjük a társaság lehangoltságát, lethargicus vesztétségét. És elmerengve a mult időkön, midőn néhány éve oly szép számmal oly kedélyesen, oly fenkölt lelkesössel tartottunk e helyen nemzeti ünnepeit, busan tinöndünk: hol vagytok ti lelkes honfiak, ti rendületlen bajnokai a közjónak, kiket nemes buzgalmatok diadalra vezérelt és a köztisztelt himbuszóra érdemesített egykoron... hol vagytok ti diésd honleányok! lelkünök gyöngyét, létünk fényeságlát, kinek a közelmulban borostyánfüzért túzótt homlokaitokra a közvélemény, a kitartó és diadalmas küzdelem bizonyos miniszteri invasio ellenében!... fájdalmasan sohajtatok a kölvöl:

„Hol van az egykori fény,

Hob van az egykori zaj?

Nincsenek...!

A dicő nép, mely tanult izzadni,

S izzadás közt hőséi bért aratni,

Névélen él csak, többé nincs jelen!”

— x —

mekeket hirtelen a másik szobába utasította erősen rájuk parancsolva, hogy csendesen legyennek.

A két férfi mélyen hallgatott, sőtét, sőtét felbő volt az, mely homlokukra üt, s melyely sehgoy setu- dott megküzdeni azon tettetés mely nyájaságot akart színelni a nagy ur jelenlétéhez.

Csak az eszéless házi nő tudta magát a helyzetbe beletalálni, ki folyékony bécsi németésgel intézést szel-lemus kérdéseket s feleleteket az egyenruhás urhoz, kinek az a remító szokása volt, hogy midőn már le-nyelte a falatokat, még akkor is, de bármikor, ha nem beszélt folyástól rágott valamit... talán büneit.

De ki volt e magas vendég? aki megalázta magát az egyszerű gazdatisztí lakba, s ott olyan forma szerepet játszott, mintha ő lett volna az ur, mintha őve lett volna az a gazdag uradalom, azokkal a szép fehér gualyakkal, futkározó angol ménessel, buza ten-gerelyvel szép fehérre meszelt majorjaival.

Ki volt e magas vendég? Egy magyar honfi vért- ben gázolt kísértek, kinek nyomán könyvek fakadtak, s szive felett az átok sőtét hölleti repdesetek, akinek neve rettegést, jelenléte gyűlöletet s utálatot ébresz- tett minden igaz honfui szívében.

Ki volt e magas vendég? Ha a bitófa a hóherral házasságra kelhetne, amely nével ezen frigyből szüle- tetty gyermekek egy zsrnok megkeresztelése: az volt ő! Gyermekek sirlama, özvegyek átká, a haza jobbjai egy részének gyilkosa: az volt ő!

Ki nem ismeri legalább a történetből vagy szá- jagomanyú után azon iszonyú időkent, midőn n- magyar nemzet nagy napjaira viharos éj következett? Mid- őn a halálított végrehajtása egy városzjans emberre bizott, ki ideges bajban szenvedett, s különösen ak- kor görösösen szomjazta a vért, még pedig a magyar

Tisztelt szerkesztő ur! Rosz hírektől terhes és beteg időnkben, olyan jól esik az ember lelkenek, valami jóféle vezetéseségről értesíteni a lapszerkesztőt, kinek keze alatt az aztán megészszorozódik. Főleg pedig jól esik ez, ha törté- netben épen oly dologról lehet sző, a mi annyira szükségesek közé tartozik, mint az őrés-kamarának a beközöttent jó aratás lenne.

Illyenkor mondható, a miről értesíteni akarom, a közvélemelősi téren történő mindenmü előrelépés. Nagyfontosságú előrelépésnek nyilvánítható pedig az — mirol beszám alapon építő érteulesem van — midőn a német cultus miniszterium, a városunkban levő régi iskola szervezetét negyedik osztályú kiegészítélet elhatározta; még pedig hogy ez már a reánk jövő tanévvel megnyitassék.

Hazafii szempontból is üdvözlendő a nemes tö-rekvisz miniszternek ezen bölcs tapintatú intézkedésé; midőn nemcsak a helybeli, vagy meyei v. nagyböví- débélfi gyermek ifjak számára nyitított alkalom a reális képeztetésé egyik telkes szakában; de az ekkép szervezett, derék tanerökkel ellátott, magyar nyelvü és szellemü iskola, a felvidékelit jóakaratu szüleinek is ajánlkozok ügyes magyarrá nevelendő gyermekeik számára.

Ily fontos közérdeknek lévén bizos kilátásba hely-vezerve, örvendezve nézünk elibe a következő tanév megnyitásán.

Nem dicsekév, hanem csak száraz tényképen hozom fel a helybeli tanaképzetárnak, ugyanezen inté- zet irányában kezdet óta állandóan érdeklődő gyekyete némi bizonyítványau, egyszerűsind azt is, hogy a napokban itten lefolyt szép sikeri vizsgák befejezté-vel, eme pénzintézetünk a magokat szorgalomban ki- tintett tanuló ifjak közt, kitartó jó magokviselése- nek ösztönzése czéljából, a 20 db. aranyat osztott ki, 3—2—1 darabonként. A „jó alkalmazott”, illy nemü nyilatkozánya az érdekeltségnek, binni akarom, fog- lálatul szolgáló a kitüntetett tanuló ifju jövőbeli becsülete szorgalmának, mint az eddig metalan gen- geknek találtak nagyböví mérvü igyekzetének. Különb- ben az illy csaknem betegen napirenden lenni kezö östündjök sárba hányt gyönyögek lennének.

Azonban most nem ofióle elmélkedés; hanem a n.-kallóli reális iskola „negyedik osztályának megnyitása” a fő dolog.

Isten és a jók vonzalma velünk!

Sz. D.

A KÖZÖNSÉG ROVATA

Nyílt kérdés tek. Bónis Barnabás urhoz, mint Szabolcs megye kormányzó alispánjához.

Kóky Benjamin t.-dadaí községi jegyző egy év előtt megajelt szabályszerü választása megemmisít- tetvén, új választás tüzetett ki, indokut kijelentvén miszerint nevezett a szigorlatot nem Szabolcs- hanem Borsodmegye vizsgálo bizottsága előtt tette le. Amde ellenkezőleg Polgár község jegyzője szigorlatot egyed- talán nea tette, sem a törvényeszerü 3 évi neves gyakor- latokat igazolni nem képes, és mégis megválasztatott, illette hivatalban van, bítrak vagyunk tehát felvílgyo- sítást kért: jelzett ellentét hogyan fehéret össze?

Több t.-dadaí polgár.

Hálaköszönet nyílvánítás.

Tisztelt szerkesztő ur! Fájdalmas érzéssel tud- osítottam Öt község csapásáról, mely a hűvét 2-dik napján volt tüvez által lakosainak fele részét a sira- lom völgyébe jutatta.

A kétség, jayszkelés elorzult vonásai voltak olvashatók a szeneséstelenek arczán, — szemükben — a reménynek megtört sugárain a kebel fájalmából kiaradt könnyek rezegtek. — Itt egy gyalman öreg, kit emberbaráti részesség tüplált, — joltvétojének rom- jain siránkozva, fejleszégesztve áll meg; amott a ken- yeret kerö — számos gyermekek által körülvelt des-

vért? Szükséges-e felemlitnem e teljhatalmu kormányzó nevét?... Azt hiszem felesleges!

Midőn már maga az akkori kormány visszadob- bente a vértengertől, visszavonattott teljhatalma, ó örölle leve értesülven azon honfiakat kiket még meg nem gyilkoltattak a kormány iránti bosszuból felmentette, ezen élteltek közt volt Gr. Radács Guidó is.

A bukkott kormányzó teljesen magának tulajdo- nitotta az érdemet, hogy ezek a halálól megmenkü- ltek, holott ez csak a bosszu műve volt, ugyanazt követelte magának a halás elismerést s ebben annyira ment, hogy mindazokat lelkeletozójainak szállta, s bir- tokaikba mindenütt teljes othonossággal tartással o- ba magát; — s élt ott kísérétevel egy és addig, a med- dig kedve tartá.*

Azonban a grófné sohase nézhetett reá, minden kéresei daczára se fogadta el látogatását soha.

Ez a vendég volt tehát az, ki S. sz. megyei ura- dalnába utazván, ez alkalommal is bezsállásoló ma- ga a gróf x—i uradalomban, s kinek jelenléte oly no- mosrúságot és lehangoltságot okozott.

Éktezés után a magas vendég komoronyikja kísé- retében a kertbe sétált.

„Csak legalább most ne sodorta volna ide a forgó szél ezt az embert”, szöllalt meg Kolozsvári uram, — a me kitudja meddig fog ez most itt időzni, holnap a

* Ugyan-e kormányzóval történt K. grófnál ki szintén a meg- mondatott közöl való volt az a furcsa kis történet, hogy a gróf az napi grófi ellátás után hucuszás közben azt kér- dezte a nemes gróffól: mivel tartozom a szállításért? A gróf így válaszolt: én csak 24 óráig voltam az állam ven- dezge (foglya) s ez 200 ezer forintomba került számítsa fel mi esk 5 napra. Hogy megfizette-e azt nem jegyezte fel a krónika, de mi bítrak vagyunk kétkedvü.

anya tekintetét bizalmatlanságra — kéri a keresőt az égi atyák hajlékaiba, mintha kérdené: „Hol vesztünk kenyéret?”

Zsomoru — megindító volt e látvány!

A balsors által sújtott ember elő könnyen téved, — hitében elő hamar csügged! De az Ur ott van jelen, hol legnagyobb a csapás. Küld számunkra vigasztalást, könyveink letérésére emberbaráti részvevő kezét.

Igy lön!

Még nem aludt ki a romok hamvai alatt lapogató szőnyeg: már áldozat-kész körökben gyűjtött 121 forint 50 kr. segéllyel, mint nemtől jelent meg a lelkes lakban — este, tekintetes Vay István közigazgatási szolgábiró ur, ki a helybeli előjáróság és a lelkes köztes tanácskozását figyelembe véve, azt rögtön a legéget családok közt — családtag számarányban ki is osztatta, a mindennapi szükség fedezésére.

A nemesen érező, gondolkoló férfi tudta azt: „hisztak, qu cito dat”; azért az időt és segélyt, egy értéknek tekintvén, magya gyűjtött a helyet, hogy könnyen tekintetből, gyűjtött volna, mi mindenesetre késő kenyér lehetett volna; mert az élelem nélkül maradt szegény létegetek, hihetőleg lakhelyük elhagyására lettek volna kényserülve.

Midőn e segély által a nyomor mintegy enyhített, a felismerélmélő emberbarát szolgábiró ur azt üzte ki tisztelettel önmagának, hogy a romok hamvaiból kiemelték, — a létegetek házi felépülének.

Nemes szándoka megvalósítása céljából tehát elindult maga — kért a létegetek részére maga, hogy megmentsen egy szorgalmas közseget az elszedéstől; s gyűjtött is 148 frt. 99 kr. ismét, mely összeget ki-árálagosan opticszítésre adott át a lelkes lakban a léteget építkezéseknek.

E két nagyobb összeg a N.-Kállóban tartott bizottsági gyűlés alkalmával aláírás útján — s az ottani takarékpénztár kegyes adományából gyűlt.

Járultak a segélyszedés Ufejtőirtől: t. László Alajos és t. Szécsi Mihály urak; Jákó, Ramosaháza, Gyulaj, Ofejórtó — Vaja község lakosai, mely utóbbiak nagyobb részt elméleti szerek- és ruhanevelők enyhítették fájalmát a mindenüket vesztett létegeteknek. Végül e lapok tisztelt szerkesztője ki gyűjtést eszközölven Or részére 10 frtot küldött.

Közsegek jobban felépült. Csak néhány tehetetlenebb szegény család varja még a környületes szivek adományát, hogy házaiukat fedél alá vehetnek, a majd előjövendő tél zivatartól családjaikat megóvhatnak.

A minden széprét nemesért hön érező — tette kész n.-kállói dalárda is — dalestélyt rendezvén — tiszta jövedelméből osztalékokt ígért e lapok hasábjain részünkre. Vajha mielőbb nyujtán a segélyt, hogy a szenvedők könnyei letörültenének általa!

Midőn nyilvánosság előtt van szerencsém az összes segélyező közönségnek — a létegetek nevében hála köszönetem nyilvánítani: ugyan akkor nem mulasztom el, hogy járultak szolgábirójának, a munkás szeszertel tiszteletremélő érzelmétől áthatott Vay Istvánnak, közsegek tűz által sújtott lakosai érdekeit tanusított fáradozásait, — miként jöltve — szelid élettársának: uszog Péchy Mária-nak — a sükkököttség csöhéneik enyhítésére több ízben küldött adományait, mikép hála köszönetet ne mondjak, — kérvén Istent, hogy tartsa meg fáradozatlan buzgalmu — tenni kész — jöszivű szolgábiránkat járásunk javára sokáig!

Kelt Orben, 1874. jul. 28. Nagyváthy Ferencz.

JUDONSÁGOK.

(I) Lapunk jelen száma a lap anyagi oldalát érdeklő kérdések és nehézségek miatt részben, részben pedig e lapok szerkesztőjének előfogatlata mint késett. Miért is ezennel kérjük olvasó közönségünk kegyes elnézését!

* E lapok hasábjain jelzett baráti találkozás, mely aug. 10-ére volt kituzve csakugyan megtörtént. Az ő közöl csak nem jelent meg köztünk hihetoleg legyőzhetetlen akadályok miatt Aug. 9-én érkeztek meg, mely nap kedélyes baráti beszélgetés

vidék színe-java nállam, mind a legjobb magyar érzelmi ember, mily jól esik most egy bizalmas szót váltani, egyet sóhajtani ott, hol tudjuk hogy nincsenek dionysis fülek és más még a hazát vagy annak nagyfiát se éltethetjük.*

„De barátom hiszen nem tud az magyarul, a félő bizon beszélhetsz akar az ő gázsgáiról is magyarul, csak a nevet ne említsd.”

„Lehet valaki környezetében mégis aki ért valamit, csak legyek óvatossal, mert bizon megmérjük, hogy egy elszálltanak bennünket Kufsteinba, hogy azt se mondjuk „befellegzett” pedig megvallom ezt nem kívánja semmi porczikám.”

„Hiszen nem mondom, hogy óvatossá nem legyünk, de hát itt van a mi szelleműs tolmácsunk a kedves komám asszonyban, ne félj semmit majd kivág ő bennünket ha valami megíti a fület a mi „kedves vendügnöknek.”

„De én meg nem foghatom barátom, hogy miért nem beszélgetsz te vele, holott te teljesen bírod a német nyelvet?”

„Es ha még egyszer úgy tudnék is, és ha saját gyermekem érdekében kellene is kérem őt, mégsem tudnék beszélni vele a nyomorult!”

„Vigyázt! Vigyázt! Az ördög nem alszik, hánha még olyan körülmények közt is juthatsz, néma megfontolatlanul ily nagy szót mondani!”

„De végre is mit érdeklél itt az én gyermekeim, ez bizon egyik sem lehet még valami szálla az állam szemében. Igaz, hogy Elemér 15 éves volt, mikor tüzrekes elment, a világios gyásznapon lett kinevezve káplárnak, két hébet hozott is hazra mint tudod, de az ily kis pontokat elfelejti a világ, attól ugyan nem félek, hogy valamelyik bajt okozza.”

közt folyt le. Aug. 10-én kezvő volt a „Hárs alát” című étekez helyiségben. Az összejűtött ifjúkori barátok nejkkel együtt jelenek meg ott. Bertl lelkósi zenéje mellett az izletes éteket megfizerezte a vidám beszélgetés és csapongó humor. A nap ünneplőségét emelte azon költemény felolvasása melyet a barátok egyike Lukács Ödön ez alkalomra készített az általános kedvet felkeltő szá folyását magas ponton tartotta Kórodi Sándornak sokak által ismert felhőtlen kedélye Délután 5 órákor a ref. templomban a templom javára hangverseny tartatott. A szereplők egyenként s egyetemben kitűnő elők meg feladattal. A helybeli dalárda daczára annak, hogy tagjaian nagy része távol volt helyesen választott darabokkal eminealt. Nagy Kálmán ismert magyaros darabjaival a zongorán szünni nem akaró tapsok közt ott tizt izben „Ióra”-ztatott Kórodi Sándor „Három a daru”-ja és többi szavalmányai sok ideig elmezes letének a jelenvők előtt. Torma Károly szintén szépen szavalt, hangja érzelmes meleg; arczjátéka erőteljes. Bati B. k. a. ha multkori feléptével meglepte a közönséget, most valóban elragadtatja. Erzelmes tiszta, csengő hangja nem mindennapi jelenség; gyönyöri éneke annál feltűnőbb volt, hogy csak egy rögtönözve minden előküzlet nélkül lépett fel nem állhatván ellen a közönség meleg kérelmének. Küffer Gyula magyar dalai szintén emeltek a hangverseny élénkségét Kár hogy a közönség oly csekély számmal volt jelen. Mindamellet a jövedelem 106 frtot tett Este a baráti kör több ismerősi együtt ismét a „Hárs alá” ment, hol egyik barát Kiss Kálmán talpraesett velős szellendüs és nagy történelmi tanúságokról tanusodó pohárköszöntési képeztek a barátokész főbb pontjait. Ugyanekkor indítvány folytán elhatározottak, hogy a jelenvők közt azok, kik éini fognak találkozni fognak magyarországi ezredves ünneppén. Ezután a barátok elosztottak. Elbuzsultak jó reményűn várván az időt, midőn ismét egy ily öröndetes ünnepet tölthessenek.

(sz.) Lapunk legközelebbi számában megjelent egyik ujdonságra vonatkozólag, melyben a M. J. és Cs. J. összekooczanása iratott le, M. J. ur egy levelet küldött a szerkesztőségnek, melyben az ujdonság némely kifejezésében megbotránkozza, azokat megczáfolja. Ezen szomorú esemény annyiminden-féle variációban keringet a városban, hogy ha netalan az ujdonság annak leírásában, ki maga ott nem volt tévedés, nem lehet rajta csodálkó. Elég az, hogy a tény megtörtént. M. J. ur különben megczáfolja azt, mintha bunkós bottal ütötte volna meg Cs. J. t. amennyiben állítása szerint az sétápalca. Különben a vizsgálati jegyzőkönyvekből majd a tény valódi állásáról meggyőződni, nem fogunk késni, ha miben tévedtünk igazítani.

(sz.) Mindazoknak, kik a ref. egyház által a templom javára f. évi aug. 10-én rendezett hangversenyben közreműködött kegyeskedtek egyenként és egyetemben hála köszönetét nyilvánítja a ref. egyház előjáróságára.

— Ismét öngyilkosság. Egy azelőtt jómódu iparos elszegényedvén, gyufával megmérgette magát Tette okán azt adta, hogy sokakat látott már önkéző által meghalni, s azért azok is csak oly csendesen piheenek: Ime ismét a példa ereje.

(2) Aug. 10-ére a sóstóra papi érkezet volt hirdetve. Eredményéről még nem értesülünk

(Beküldetett.) A léánynevelő-intézetek egy művelt, a haladásra hivatott városokban, azon gyupontok, a hova a legvalóbbi számítások a jövő szép reményei idegrendszerként csoportosulnak, — s a melyekből áldás és jólét hat ki az össztársadalomra. De a léánynevelő intézetekhez kött jogoslat reményeink valóságosít csak úgy várhatjuk; azoknak működése áldásthoz csak úgy leand s a jövő nemzedék jobb léte csak úgy fog felvirágozni, ha azok a családú szentélynek örei, a családú érejkének mintaképei, ha ott a keresztényi s honleljny hivatásnak megfelelően, az erkölcsiség, vallásosság, a kor követelményei szerint, és a népokatitási törvényekben letett s cseleszerű alapokra fektetett nevelésú rendszer fenntartatik s a gyermek kora, felolgasához mérten buzgalom és szeretettel kezeltenek a tudományok. Örizzük s ápoljuk

E közben a magas vendég az udvarház felé tartott, mit a tiszteletes észrevén gyermekével távozott.

Soha se volt még magyarországon annyira kifejlvőde a spin-rendszer, miként épen eseményeink körülében.

Ha négy öt jóbárát összejűtött egyháznagy bizalmasszót váltani, s ha beszélgetések közben ott találták őket az éj. még faluhelyeken is gondosan kifürkészték az udvart, körül nézettek a házat, hogy vajjon nincsenek-e közel halgatózó fülek. A fordalom után tallított csendőrség kitűnőleg megfelelt feladatának. Nemesak a gyermekek futottak el a közsegekben megjelent törnyos sissaku csendőrtől elől, de magok a felnöttek is szorongó szívvel tekintettek feléjük.

Hány házat leptek ezek meg észreventlén titkos fejlentésű folytán. kutattak fel minden, irományokat, kamarát, átlat, kozcsizint, padlást, s gyakran az egyökölt maradt, erejlye gyanánt rejtetegetett feyverdarab elég volt arra, hogy megfosszák a családot a kenyért kereső családától!*)

E zaklatásoknak leginkább kivoltak téve a protestans lelkesek. Egy egy predikáció, melyben megczóllalt az általános keserv és honfi fájdalom, s melyet megfigyelt a titkos utastás szerint minden isteni tiszteleten megjelenő közsegi jegyző, — elég volt arra

*) Emlekezetre méltó ez jelölés azon nagy história, midőn egy családja felvölt jöndőben az arany trombitát, mint, s ezért kutatás volt elrendelve. Az illető vakbuzgó hivatalnoknak szászor is kezében forgott az illető kézirat, de ő folyvást valami trombitafélt keresett, s ezt a legnagyobb kutatás után sem találta: corpus delictumát elvitte magával a vadászirtótt és a házi gazdát.

a jövő nemzedék erkölcs szemleli képezését célzó léánynevelő intézeteket Kébelünkben, de megvetésünk érje azt, ki azokat nyereszkedési vágyból, önöz, anyagi tekinteteknek alárendeli. A nevelés eme feltékenyen öröztit kínscsa a gyermekek jövő sorsáért remegő szülői kebleknek nem lehet tárgya a „Geschtft”-nek, melynek poly-karjai lenyugozva tartják a lelkeket s kárhobza döntének egyeket épen úgy, mint nemzedek. — A kegyes nevelőknek így kell hinni a drága növendékekét s így kellene édesgetni a felsőbb nevelés után vágó nagyrebekeslendő közönséget; — Engedjék hozzám jónni a kisdredek, mert ezek leud a menyekországa? — de csak akkor, ha erkölcs-vallásos nevelésben részesítjük, ha működéseinkbe inkább beletűnkben élő magasatosabb emberi hivatás, mintsem az önzés vezérel. Mert ha ez utóbbi a főmozgató erő: akkor korbatokson fonok s így fellegyerkeze kikergetem a szentélyből a kufárokat, mondván „Ne tetgyétek atyám házat Geschtftelés házává!” — Dixi et salvavi!... Videant consulés ne quid detrimenti respublicae capiat. (b. — a.)

— Korunkat az öngyilkosság maniaja gyötöri, Kötájban is utjabban egy kerülő puszkával agyonlötötte magát; a mérgezési szándékok városunkban gyakoriak. Mint a ragályos betegség úgy terjed ez napjainkban. Vajjon lesznek e hivatottak, kik e betegség terjedését megakadályozni képesek legyenek?

(sz.) Vidéki rövidhírek. Ungban a n.-gezőci ref. iskola felépítésére a magyar király 200 forintot ajándékozott saját pénzértárolból. — Ungvart a nagyhírdő egy asztalos mester a vizbe ugrott, de bizon a víz csekélysege megakadályozta nem irigylendő számdokában, noha egy teljes ördög kereste a fenekeltet. (sz. — s.) Aprobírek: Erkel Ferencz „Szent István” című dalművét ir. — Schvyz svájci község a nőnek szavazati jogot adott. — A jászberényi törvényesk ellen vizsgálat van elrendelve hanyagságra mint — Bükben mult hó folytán 35 öngyilkosság történt. — Kisküllő megyében petroleum forrást találtak — Zággráb mellett a postát 10 ezer forintig megrabolták.

(d) Dr. Szabó Dávid megyei főorvos nyireg-házi házában egy lakosztály haszonbérletbe vehető Sz.-Mihály naptól, érkekezhetni a tulajdonossal N.-Kállóban.

(sz.) A „népirodalom” című vállalatnak ismét megjelent két füzet. Az egyiknek czime „akasztó virág”; a másiké: „Hol terem a nyomorúság?” Mindkettő érdemes arra, hogy a Tatar Péter-féle irodalmat lezsorítsa a térről.

— Lapunk egyik jeles munkatársa Gyöngyös Sámuel ur egyházi szónoklatainak I-5 füzetét a hó végevel elhagyja a sajtót, következő tartalommal: „I. Új élet a multak romjain. II. Jövők arczképe rajzolja a multból. III. Az utjások mérlege. IV. A tél örömei. V. Hol találunk barátokat? VI. A tékozló fu a silyedés után. VII. A tékozló fu a megterés utain. VIII. Puztamzetek, sivrakédek. IX. A nagy lelkek bölteje. X. A sziv szerinti eszelekedtek. XI. A bünök széptépe. XII. A halál útja. XIII. A vértanuk. XIV. Szebenn a halláll. XV. Husvétü győzelm. XVI. A szabad vizsgáldás jogosultsága. XVII. A természet hozsánja. XVIII. Földi menyország. XIX. Ut az ég felé. XX. Szabadság az urnak lelke által. XXI. A lélek istenitenegek és világiságának ismertető jelei. XXII. A szorgalommal párosult helyes munkabeszóttás előnye. XXIII. A munkás jutalma. XIV. Isten ajándéka. XXV. A hitetlenség kétkedése. XXVI. A hit bízalma. XXVII. Buscsu a halldokú természetűl XXVIII. Szüreti tanúságok. XXIX. A nevelés iránya. XXX. Ut a pusztában. XXXI. Lerontott érczkapuk. XXXII. Közel van a szabádtó. XXXIII. Karácsonyi öröm. XXXIV. Remény és buvá XXXV. A lelkes üdvözlete. XXXVI. A lelkes bucsuja. XXXVII. Az év utolsó imaja. * E műveket meleg humanissim, tiszta keresztény erkölcsi érzellem, lángoló hazaszerelet lengi át; a szerző tárgyít felémelkedett lélekkel kezelvén, mert marad minden kicsinyes pártoskodástól, miert művei miúdkét theologiai irány követői által használhatók. Előfizetésí ár mind a két füzetre 3 frt. oszt. ért. (A bolti ár magasabb leud.)

— (Beküldetett.) A bogát községi tüzöltő társulat „alapszabálya” üdvözlet a derék bogatiáknak,

hogy kutatás legyen elrendelve. S ha találtak valamit következtet a bosszu örömd.

Ezen általános kémrendszet s elnyomatás megantitotta a magyar embert az óvatosságra agyrszról, másrészről érzelmeinek kifejezésére külső jeleket, beszéd, jeleket melyek magokban véve ártatlanok — de, de a gyanakodó kormány közegek szembeszen y szálla volt, mely által rindesen valami titkos conspiratitott vétek rejljeni**).

Ilyen ártatlan jel volt a többek között a nemzetikordára, melynek viselését a fordalom bukáltvá betiltítottak ugyan, de azért ott viselte azt minden jó hazai társzárjában a szive felett, e jelvény különben is tartáságánál fogva feltűnő lévén, valakinek az juttot eszébe, hogy kiment az ördőre szakított ott egy tölgyfa levelet. Kivágta papírból a magyar czimert ráette a tölgyfalevele s addig verte egy kéfével, míg a magyar czimer nem volt oly kirívó s nem is nagyon tint fel a kalap mellett ilyen bokréttát viselt akkor a serdülo ifjúság magyarországon.

Az ifjú Tornaí Elemének is volt ilyen bokréttája, a művésziesség példányok közt.

(Folyt követk.)

***) Kínagadhatná azonban, hogy volt az időnek nevetésge oldala is ha az akkori idegenből jött tisztviselő, mert ezek szintén szereztek a magyar korbát és a magyar loat, megjelentek egyik vagy másik vendégöröskötés házai adtak az ő malmára is Ki ne emlekeznek vissza ama pohárköszöntés formára: „Igyunk a ki rá ér”. A besületes atyafi teljesen meg volt nyugtatra, hogy a „Királyert” emuletett pohár. Szegény tatar!

Kik e téren is folyoznak segíteni a hiányokon. Megkötnek annyi remény tüzest fordult elő ez évben, hogy valóban minden közég erkölcsi kötelességének érzetét magát követni a bogátiak példáját E. ezé-
ből az alapszabályokat kivonatlatul jövő számbanban ismertetni fogjuk, hogy avval a községek megismerked-
ven, hasonlólag intézkedhessenek

(Beküldött.) A leány nevelés ügyterén ki-
fejtett, nemmi fáradságot és áldozatot nem kimél-
velőn működésemlről számotadandó, július 18-24-
napig tartottam a nyári felvi vizsgálatot. A kivített sí-
kerben, a közmegelegedésben találat fel legfőbb jutalmát
a kezdlet nehézségeivel küzdő tovisen pályámnak.
A tanfelügyelői helyettes, a vizsgálati elnökséggel meg-
bízott tekintetes Bodnár István ügyfél iskoláskénti ta-
nácsos urunk elismerő, jövő működésém folytatására
irányzott, nagyrabecsült bizdító szavai, — nagszintén
a jelenvolt s leánygyermekéikért áldozatokra kész na-
gyon tisztelt szülők kiérdemelt bizalma által bátorítva,
nem rettenek vissza egy új év küzdelmeitől s leány-
nevelő intézetemet, — a tanulmányok rendszeres elő-
adása mellett, — egy a női hivatásnak minden tekin-
tetben megfelelő várdaróval szervezte, f. évi szeptem-
ber hó 1-én megnyitandom. Az eddigi ernyedetlen buz-
galom s önfeláldozással párosulva, igyeksem megfe-
lelni a nevelő intézetemhez kötétt várakozásnak; s et-
től vezéreltetve s a nagy mérben nyilvánuló közhaj-
tásnak engedve, egy elő várdókat szervezek, melyben
a női munkák minden neme, a finomabb kézi munkák
épen úgy, mint a varrás és ruhaszabás, szakértő egyé-
niség vezetése mellett fog jutányos áron taníttatni. Ez
alkalommal nem mulasztom el annak kijelentését,
miszerint intézetemben tetleg működő Beveluga Ru-
dolf továbbá is közreműködését megnyerve: a női mun-
kák s főleg a varrás és ruhaszabás tanítására leendő
hitestársát Szentessy Mária kisasszonyt szerződöttem
Hogy pedig ezen anyagi áldozatokkal járó igyekzetem-
ben kellően gyámoltal legyek, tisztelettel felkérem a
nagyérdemi közönséget, hogy leánygyermekéik jövő
kiképzésé czéljából engem személyesen megkeresni szí-
veskedjenek s még e hó folytán közlőjék velem ebbseli
elhatarozásukat, hogy leánygyermekéiket intézetembe
jírattni fogják s becses pártfogásukban részlettetni ki-

váznak, mit megérdemelnék legfőbb törekvésem leendő,
aki maradok a nagyérdemi közönség kegyes támoga-
lásáért eszedve: Nyiregyháza, 1874. augusztus 5-én
Lászlóné-Homonnay Erzébet, leánynevelde tulajdonosú.

(3) **Nymanberger Jakab** miskolci jót szervezett
szintársulata még e hóban megkezdendű nálunk elő-
adásait. A szinkür már mint halljuk épül a nagy-
erdőgő udvarán Amint az előadandó darabok sorozatá-
ból itélhi lehet, úgy hisszük, hogy az előadások látog-
gattak lesznek. A nyiregyházi közönség egyik ked-
venzeje Czákóné is közöttük van.

— **Testvérmegeyénben Szatmárban** egy a tör-
vénelemmel is kitünően foglalkozó fiatal ref. lelkes
már megírta a szatmári ref. egyh. megye történetét; e
lelkes neve H. Kiss Kálmán, e nagy gondallal és tanul-
mányossal összeállított mű csak kiadásra vár. Egyhá-
zmegeyénben már szintén felvetették ezen eszme, az
az író névvel is lett nevezve; kérdés: vajjon ez eszme
közelg e azon ponthoz, hol testet ölthet már magára?

(5) **Pazar István helybeli ev. tanító** elől a
helybeli sajtó egyik közege által a védekezés s öngaz-
dáltság utja elzárta után szerkesztőségünkhoz fordult a
„végválaszra irt viszonyválasz”-ával. Mi örömet enged-
nénk tért e közleménynek egész terjedelmében, mint-
hogy az tárgyilagosan, a férfiaság komoly hangján van
tartva, azonban má számunkn egészen túl levén ter-
telve: kénytelenek vagyunk annak csak következő több
pontjaira szoritkozni: Pazar ur tényekre hivatkozva
kimutatja, hogy Sz. ur több gyermeket elriasztott a
kiszéledővőből gyöngédelen bánásmódja által; mondja,
hogy nevezett, magánórakn tanította be azokat, kik-
kel a vizsgán brillirozott, elmondja, hogy maga képte-
len egy becsületlen mondatot fogalmazni, sőt képte-
len egy helyesítésnek szabályai szerint is leírni,
mely állításra szintén példákat hoz fel, kimondja en-
nek folytán, hogy így legyen kezében az alapelvek fon-
tos szerepét továbbra is meghagyni kártekonnyal látja.
Mondja, hogy Sz. ur czáfolatát nem ó maga írta, mi-
után ő ilyenre képtelen és ezt igazolja azzal, hogy az
illető hírlapi közlemény kézírata az e kezében van
és ezen írást ismeri stb. Ezen tények ha valódiak, mely-
ről az én kárteketünk akkor valóban szükséges a kellő
orvoslattól gondolnoki.

Aug. 4-én Nyiregyháza a szabolecsmegye-
s hajdúkerületi egytetemes tanegylet megalakult, az alap-
szabályok elfogadtattak. Elnököi tanfelügyelő ur jelen-
tett az az egyet eddigi pénztári állásáról. Végre el-
nököl Kiss József tanfelügyelő ur, alelnökökül Kras-
zovny Gábor és Szénfy Gyula urak, jegyzőül Kmety
István, Pazar István urak megválasztattak

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Vasuti közlekedések.

A „tiszaivédkei” vasutvonatok indulása, Nyiregy-
házaól: Miskolc Kassa felé 5 óra 30 perczerk d. u.
és 7 óra 48 perczerk reggel. Nyiregyházaól Debrec-
nére felé indul 10 óra 45 perczerk d. e. és 7 óra
18 perczerk este. Nyiregyházaól indul Ungvár felé 8
óra 20 perczerk reggel. **(szereán, szombatn 6
óra 47 perczerk este; érkezik 6 óra 5 perczerk
este és (szereán szombatn) 10 óra 17 perczerk d. e.**

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi termésarszarnoknál aug. hó 8-án
bejegyzett terménnyárak.

Piaci ár	Kereskedési ár 100 köböltekezés
Rozs 00-00 fontos	3.65-3.70
78-80	0.00-0.00
79-80	3.80-3.90
Búza	6.00-6.50
Arpa	2.50-2.60
Zab	1.85-1.90
Tengeri	4.00-4.05
Köles	4.10-4.20
Dab, tiszta fehér	5.50-5.80
Káposztarepce	0.00-0.00
Lenmag	0.00-0.00
Gomborka	0.00-0.00
Keménymag	0.00-0.00
Mak	9.50-10.00
Nápraforgóalj	5.00-6.00
Szész 30 foku magy. iteze	16.00-17.00
	24

Felölös szerkesztő: Lukács Ödön.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Szabolcsmegye Apagy helys-
égben egy teljesen felszerelt

szesz-gyár

kellő lakással — 120 darab söre li-
lalására való istálóval, a tulajdonos
által a helyszínén adandó 250 - 300 öl
legjobb minőségű fával, vagy a nél-
kül, egy vagy esetleg több évekre
bérebe adandó. — Bővebb felvilágo-
sítást ad Székelyben Zoltán Ferencz
tulajdonos, és Nyiregyháza

Haas Mór.

Eladó ház.

A nagykállai utczán levő 1014-
dik számú ház előnyös feltételek
mellett szabad kézből eladó Érte-
kezhetni ugyanott a tulajdonossal

(0-3)

Haszonbérlet.

A pártügyi határban levő mintegy
1000 holdat tevé nagyobb részt szántó és
kaszáló földből álló tagos birtokom. — mely
a tokaji indó háztól egy órányi távolságra
van, az 1873-dik évi Szent-György napról
fogva tőlre bérebe adandó.

A feltételek iránt értekezhetni t. Czuz-
kor József ur ügyvéddel Nyiregyháza.

Patay András.

ad.432.

K.

Pályázat.

A tiszadadi jegyzői állom- s, melylyel
400 frt készpénzitetés, 5 hold föld haszon
élvezete és szabadlakás van összekötte üre-
sedésbe jövőn, ennek betöltésére pályázat
nyitattik. A kellően felszerelt kérvények f.
évi augusztus hó 25 ig a dadai alsójárás szol-
gabírójához be nyujthatók. A választás f. évi
szeptember hó 1-8-án napján fog megtartatni.

F.-Lök, 1874. július 19.

Önödy Géza,
szolgabíró.

**Különleges hatása
az Anatherin-száj viznek.**

melv et dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos készit Béesben, elő-
adva dr. Jancsó G. Gyalja gyakorló fogorvostól. Rendel vényezte-
tik a bécsi klinikánban valamt dr. Opolcer tanár, rector mag. és
kir. szesz udvari tanácsos dr. Klientzinsky, dr. Brantz, dr. Heller
stb. orvos urak által

Ezen szer főképe a fogak kitzítésására szolgál. Vegyészeti
tulajdonságánál fogva feloldja a fogak közt és a fogakon a nyákak
Hasznaltat leginkább étekezés után ajánlott, mert a fogak
közt visszamaradó maradványok, a szájján hűdös leheletet gerjesztene-
k. Azon fájdalmakat, melyeket az odvas és romlott fogak
okoznak, nemcsak enyhít, hanem a tej tovább harapódzást is
meggátolja.

Még azon esetben is, ha a borkó már lerakódásban van,
használtat e szer, mert a megk-ménykedés ellen működik Mert,
ha csak a fog egy kis része is letörök, akkor az így megsértett
fog csontszáza csak és ökvetlen elpusztulva, a többi egészséges
fogakat is megritja.

A fogak szép és természetes színezet visszaadja, mert minden
idegen mázot vegyileg széttöbnt és megsemmisít.
Igen hasznosnak bizonyul állfogak tisztántartásában. Ere-
delt főnyákekt és ragy-gásukat visszaadja, a borkó-lerakódást meg-
gátolja és minden bájos szag ellen megvédi.

Azon fájdalmakat, melyeket az odvas és romlott fogak
okoznak, nemcsak enyhít, hanem a tej tovább harapódzást is
meggátolja.

Hatályosnak bizonyul az Anatherin-szájviz a foghús rotha-
dásánál, valamint biztos és sikeres enyhítő szer az odvas f-
gájalmi ellen, ezúzer fog-gájalmnál. Az Anatherin-szájviz kony-
nyon és enyélk, hogy valami hátránytól félnt kellene, enyhíti a
fájdalmakat a legrovidebb idő alatt.

Mindenekelőtt megbecsülhetlen az Anatherin-szájviz a le-
hellet jó állatnak fenntartásában és a bájoság elváloztatásában;
elegendő ha napjában néhánszer körüljárjuk számkat e vízzel.
Nem ajánlottat cigégre a taplós foghús ellen. Ha az Ana-
therin-szájviz mintegy négy hétig utatisztás szerint használtatik,
akkor a beteg foghús kelaványsága eltűnik és kellemes rózsaszín-
nek ad helyt.

Nem kevésbé kitünőnek bizonyul az Anatherin-szájviz a
mozgó fogak ellen. Ez oly baj melyben a gumókörösök, vala-
mint örök emberek szenvednek.

Biztos szer az anatherin száizviz: a könnyen véző foghús
ellen. Ennek oka a fogodénynek gyengeségében rejlik. Ez eseten
erős forokféle szükséges, mert ez a foghúst edzi, mintal új
müködésre ebrészti azt: — Ár 1 frt 40 kr.

Anatherin fogpép.

Dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvostól Béesben.

Ezen vegyülek a lehellet tisztán és ádán tartja, és arra
szólal, hogy a fogaknak csillagó felér kinezést kölcsönözzen,
ezek romlását megakadályozza és a foghúst erősitte.

Dr. Popp J. G.

nővény-fogpora

olykép tisztítja a fogat, hogy mindennapi használata által az oly
kemelenet foghús-ellőttségét és a foghúgész és finomság te-
ketőitetén nyer. — Egy doboz ára 45 kr. o.

Kapható: Nyiregyházaán Bertalan P., Hauffel I. Tisza-Lökön
Valkó E., Nánáson Ujváry S., Hadiházaon Szilny J. N.-Kállóban
Hrezd K., Szatmáróon Elmér J. és Meyer G., Debreczenben
dr. Rotschnek Tamásé B. Rózás F. és Mihály uraknál.

A nyiregyházi Sóstón

aug. hó 15-től szeptember hó végéig
(a fürdőidény bevégeztéig) a lakszo-
bák féláron adatnak ki, amit azon
hozzáadással juttatunk a t. közönség
tudomására, hogy gyógy vizünk, mint
ezt már tavaszi hirdetésünkben jelez-
tük, ezidén folyton töménytett ösz-
állású és így gyógyhatása tetemesen
emelkedett.

**A nyiregyházi sóstói fürdő
igazgatósága.**

Hirdetés.

Mócsán Andrásnak a Nagyde-
reczeni-utczán, az evang. templom
közelében fekvő 1538-ik számú háza,
mely 3 szobából, 2 konyhából, 2 ka-
marából és egy kőpincezből álló
épület — kedvező feltételek mellett
szabad kézből eladó. Venni szándé-
kozó értekezhetik a Buzatéren Ko-
vács Györgöny asszonytól a 329-ik
számú házánál. (2-1)

2000 iteze

jó tiszta kerti bor
eladó Orosz-utczán az 567-ik számú
házánál, cseber számra 10 frtjával; —
ugyszintén ugyanott

60 db vasas gönczi hortó

eladó, darabja sorjába 1 frt 80 kr.,
válszavta 2 forint. (3-1)

Friedmann Herman
tulajdonos.